

CAPITALUL SOCIAL AL SOCIETATII COMERCIALE - STUDIU COMPARATIV AL REGLEMENTARILOR ROMANE, FRANCEZE SI BRITANICE

Asist. univ. drd. Dragoș-Mihail DAGHIE
Universitatea „Dunărea de Jos” Galați

Résumé: *Par le capital social d'une société commerciale on comprend l'expression de la valeur de la totalité des apports des associés qui participent à la constitution de la société. Le capital social est nommé aussi capital nominal.*

Le capital social a une double signification: comptable et juridique.

Le capital social a une signification comptable; il n'a pas une existence réelle, concrète, mais il représente un chiffre convenu par les associés.

Mais le capital social a aussi une signification juridique; il constitue le gage général des crédateurs de la société.

Grâce à son rôle de gage général des crédateurs de la société, le capital social est fixe pour toute la durée de la société. Il peut être modifié, au sens de l'augmentation ou de la diminution, aux conditions prévues par la loi, par la modification de l'acte constitutif.

Secțiunea I - Reglementarea în România

Prin capitalul social al unei societăți comerciale se înțelege expresia valorică a totalității aporturilor asociaților care participă la constituirea societății¹. Capitalul social mai este denumit și *capital nominal*.

Capitalul social are o dublă semnificație: contabilă și juridică².

Capitalul social are o *semnificație contabilă*; el nu are o existență reală, concretă, ci reprezintă o cifră convenită de asociați.

Capitalul social are însă și o *semnificație juridică*; el constituie gajul general al creditorilor societății.

Datorită rolului său de gaj general al creditorilor societății, *capitalul social este fix pe toată durata societății*. El poate fi modificat, în sensul măririi sau micșorării sale, numai în condițiile prevăzute de lege, prin modificarea actului constitutiv.

În scopul asigurării intereselor creditorilor societății, pentru anumite forme de societate, legea stabilește un plafon minim al capitalului social: 90.000 lei, în cazul societății pe acțiuni sau comandită pe acțiuni³; 200 lei, în cazul societății cu răspundere limitată.

¹ Cârpenaru, St. D., *Drept comercial român*, ed. a VII-a, București, Editura Universul Juridic, 2007, p. 164. Potrivit unei alte opinii, prin capital social se înțelege suma aporturilor asociaților, mai puțin aportul în muncă - Angheni, S., Volonciu, M., Stoica, C., *Drept comercial*, ed. a III-a, București, Editura All Beck, 2004, p. 104.

² Guyon, Y., *Droit des affaires*, Tome 1, 8ème édition, Economica, Paris, 1994, p. 12-18 în Cârpenaru, St. D., *op. cit.*, p. 164.

³ Conform art. I, pct. 1 din Legea nr. 302/2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990, se modifică art. 10 din legea societăților comerciale după cum urmează: Capitalul social al societății pe acțiuni și al societății în comandită pe acțiuni nu poate fi mai mic de 25.000 euro, în echivalent lei, calculat la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României la data subscrierii. Potrivit art. II alin. 1 și 2, în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, societățile pe acțiuni și societățile în comandită pe acțiuni la care nivelul capitalului social este inferior valorii prevăzute la pct. 1 al art. I au obligația majorării, potrivit legii, a capitalului social la o valoare de minimum 25.000 euro, în echivalent lei, calculat la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României la data subscrierii. De la data expirării termenului prevăzut la alin. 1, Oficiul Național al Registrului Comerțului va solicita tribunalelor dizolvarea societăților pe acțiuni și a societăților în comandită pe acțiuni care nu și-au îndeplinit obligația de majorare a capitalului social în limita prevăzută de lege. Guvernul poate modifica acest plafon minim al capitalului social cel mult o dată la 2 ani astfel încât să se asigure corelarea valorii

Întrucât capitalul social este fix pe întreaga durată a societății, în cazul în care el se diminuează sub o anumită limită, datorită folosirii sale în desfășurarea activității, legea prevede obligația reîntregirii sau reducerii capitalului social, mai înainte de a se putea face vreo repartizare sau distribuire de beneficii (art. 69 din Legea nr. 31/1990).

În privința capitalului social, legea distinge între capitalul subscris și capitalul vărsat.

Capitalul subscris reprezintă valoarea totală a aporturilor pentru care asociații s-au obligat să contribuie la constituirea societății. Capitalul subscris coincide cu capitalul social.

Capitalul vărsat este valoarea totală a aporturilor efectuate și care au intrat în patrimoniul societății. În anumite cazuri, legea stabilește condiții privind vărsarea capitalului; în cazul societății pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni, la constituirea societății, capitalul vărsat de fiecare acționar nu va putea fi mai mic de 30% din cel subscris, dacă prin lege nu se prevede altfel. Restul de capital social va trebui vărsat în termen de 12 luni de la înmatricularea societății pentru acțiunile emise pentru un aport în numerar și în 2 ani de la înmatriculare pentru acțiunile emise pentru un aport în natură; în cazul societăților în nume colectiv, în comandită simplă și cu răspundere limitată, capitalul social subscris trebuie integral vărsat la data constituirii societății⁴.

În cazul societăților pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni care se constituie prin subscripție publică, acestea se pot constitui numai dacă întregul capital social a fost subscris și fiecare acceptant a vărsat în numerar jumătate din valoarea acțiunilor subscrise la Casa de Economii și Consemnațiuni - C.E.C. - S.A. ori la o bancă sau la una dintre unitățile acestora. Restul din capitalul social subscris va trebui vărsat în termen de 12 luni de la înmatriculare.

Capitalul social al societății este divizat în anumite fracțiuni, denumite diferit după forma juridică a societății: *părți de interes*⁵, în cazul societății în nume colectiv și societății în comandită simplă; *părți sociale*, în cazul societății cu răspundere limitată; *acțiuni* în cazul societății pe acțiuni sau în comandită pe acțiuni.

Asociații dobândesc în schimbul aportului un număr de părți de interes, părți sociale sau acțiuni corespunzător valorii aportului fiecăruia (art. 7 lit. d și art. 8 lit. e din Legea nr. 31/1990 republicată).

Secțiunea a II-a - Reglementarea în Franța

În ceea ce privește reglementarea modalității de constituire a societăților comerciale dar și a comerciantului persoană fizică există, în legislația Franceză, mai multe particularități pe care le voi puncta în cele ce urmează.

În primul rând formele prin intermediul cărora indivizii pot desfășura comerțul sunt:

1. întreprindere individuală, comerciant, persoană fizică;
2. societatea în nume colectiv;
3. societatea în comandită simplă;
4. societatea în comandită pe acțiuni
5. societatea anonimă, fără subscripție publică;
6. societatea anonimă, cu subscripție publică;
7. societatea pe acțiuni simplificată;
8. societatea cu răspundere limitată.

1. Întreprindere individuală, comerciant, persoană fizică.

Comerciantul persoană fizică în reglementarea franceză, se aseamănă cu reglementarea din România, în ceea ce privește faptul că exercită comerțul ca o profesiune, în mod independent și în nume propriu.

minime a capitalului social cu rata de schimb a monedei euro, deoarece în lege plafonul este stabilit în moneda europeană, respectiv 25.000€.

⁴ Cărpenaru, St. D., *op. cit.*, p.165.

⁵ Art. 87 din Legea nr. 31/1990 republicată, folosește denumirea de „aport de capital social”. Această denumire este improprie, deoarece noțiunea de aport desemnează, fie obligația asociatului de a aduce în societate o valoare patrimonială, fie chiar bunul care face obiectul obligației - Cărpenaru, St. D., *op. cit.*, p. 165.

Particularitatea intervine în legislația franceză deoarece aceasta permite ca naționalitatea comerciantului să fie franceză sau străină. Deci și persoanele cu o altă cetățenie pot desfășura operațiuni de comerț, cu excepția apatrizilor care sunt excluși. Totuși, în cazul persoanelor străine, există posibilitatea ca o autorizație prealabilă emisă de către prefectură să fie necesară, în funcție de naționalitate.

Răspunderea pentru săvârșirea faptelor de comerț este una nelimitată.

Legea franceză nu obligă persoana fizică la o anumită valoare pe care să o aducă ca aport la capitalul social și nici nu instituie un plafon minim.

Totuși, durata de viață a societății este limitată la 99 de ani.

2. Societatea în nume colectiv.

Societatea în nume colectiv franceză este compusă din cel puțin doi asociați fără a fi instituit un număr maxim, persoane fizice sau juridice, toți asociații având calitatea de comerciant.

Noutatea în dreptul francez comparativ cu dreptul românesc este faptul că asociații pot fi atât persoane de naționalitate franceză cât și străină, persoane fizice sau juridice.

Asociații sunt răspunzători nelimitat pentru obligațiile asumate de către societate.

O interdicție este impusă în sensul că o societate civilă nu poate fi asociată în cazul societății în nume colectiv.

Pentru constituirea unei societăți în nume colectiv legea nu impune un plafon minim al capitalului social, asociații fiind liberi să decidă cuantumul valorii capitalului social afectat comerțului.

Societatea în nume colectiv nu poate fi constituită prin subscripție publică.

Deși nu se stabilește o valoare minimă a capitalului social, totuși legea franceză obligă asociații la un aport. Aportul asociaților poate fi în natură, industrie sau numerar, nefiind obligați la numirea unui comisar al aporturilor în natură. Numai aporturile în natură și în numerar vor forma capitalul social.

Nu este necesar desemnarea unui comisar pentru aporturi în cazul aporturilor în natură.

Durata societății în nume colectiv nu poate depăși 99 de ani, putând fi prelungită cu acordul asociaților.

Această societate nu este obligată la a depune situația financiară anuală sau bilanța consolidată de plăți și venituri.

3. Societatea în comandită simplă.

Societatea în comandită simplă este compusă din două categorii de asociați: asociații comanditari și asociații comanditari.

Similar cu legislația română asociații comanditați răspund neimitat și solidar iar asociații comanditari răspund numai în limita aportului la capitalul social.

Asociații pot fi persoane fizice sau juridice, franceze sau străine. La constituirea societății în comandită simplă trebuie să existe cel puțin un asociat comanditat și unul comanditar. Numai asociații comanditați dobândesc calitatea de comerciant și doar aceștia trebuie declarați la Registrul Comerțului și Societăților.

Asociați comanditari răspund pentru obligațiile asumate numai în limita aportului la capitalul social.

O societate civilă nu poate fi asociat într-o societate comercială în comandită simplă.

O persoană nu poate fi comanditat și comanditar în același timp.

Pentru constituirea societății în comandită simplă legea nu impune niciun plafon minim, asociații putând stabili cuantumul acestuia.

Societatea în comandită simplă nu se poate constitui prin subscripție publică. Capitalul social poate varia, se va declara la Registrul Comerțului și Societăților numai capitalul minim sub care acesta nu se poate reduce.

Părțile sociale nu se pot înstrăina fără acordul asociaților.

Toți asociații trebuie să contribuie cu aport social. Aportul asociaților poate fi în natură, industrie sau numerar, nefiind obligați la numirea unui comisar al aporturilor în natură. Numai aporturile în natură și în numerar vor forma capitalul social.

Numai asociații comanditați pot contribui cu aport în industrie.

Societatea are o durată de viață limitată la 99 de ani și trebuie înmatriculată în Registrul Comerțului și Societăților. Asociații pot hotărî prelungirea duratei de viață a societății numai înainte de expirarea termenului de 99 de ani declarat la Registru.

Această societate nu este obligată la a depune situația financiară anuală sau bilanța consolidată de plăți și venituri.

Desemnarea unui cenzor titular sau supleant este facultativă.

4. Societatea în comandită pe acțiuni.

Numele unuia sau mai multor asociați comandați poate fi prezent în firmă.

Societatea în comandită simplă este compusă din două categorii de asociați: asociații comanditari și asociații comandați. Pentru a se constitui, legea solicită cel puțin un asociat comandat și trei comanditari. Nu există un număr maxim de asociați fixați de lege. Asociații pot fi persoane fizice sau juridice, franceze sau străine.

Numai asociații comandați dobândesc calitatea de comerciant și doar aceștia trebuie declarați la Registrul Comerțului și Societăților.

Asociați comanditari răspund pentru obligațiile asumate numai în limita aportului la capitalul social.

O societate civilă nu poate fi asociat într-o societate comercială în comandită simplă.

Capitalul social este divizat în acțiuni și sunt repartizate numai asociaților comandați. Aporturile asociaților comandați nu contribuie la formarea capitalului social.

Legea impune ca plafon minim al capitalului social suma de 37.000€, iar dacă se constituie societatea prin subscripție publică, capitalul social minim este de 225.000€.

Capitalul trebuie să fie în întregime subscris și vărsat.

Capitalul social poate varia dar nu sub valoarea minimă declarată la Registrul Comerțului și Societăților.

Acțiunile reprezentând aportul în numerar trebuie liberate la cel puțin valoarea lor nominală. Liberarea surplusului se poate realiza în cel mult 5 ani de la înmatriculare.

Numai asociații comanditari sunt obligați la aport în natură sau numerar, asociații comandați sunt sigurii care au dreptul la a aduce ca aport social industria lor, acestea nefăcând parte din capitalul social.

Numirea comisariatului pentru aporturi este obligatorie în cazul în care există aporturi în natură.

Societatea are o durată de viață limitată la 99 de ani și trebuie înmatriculată în Registrul Comerțului și Societăților. Asociații pot hotărî prelungirea duratei de viață a societății numai înainte de expirarea termenului de 99 de ani declarat la Registru.

Societatea în comandită pe acțiuni este obligată să depună situația financiară anuală sau bilanța consolidată de plăți și venituri, la o lună după aprobarea lor de către Adunarea Generală, această ținându-se la cel mult 6 luni de la sfârșitul exercițiului social. Se poate solicita o amânare pentru depunerea acestor situații adresate Președintelui Tribunalului Comercial.

Desemnarea unui cenzor titular sau supleant este obligatorie, primii fiind desemnați prin statut.

Consiliul de Supraveghere este compus din cel puțin 3 membri. Aceștia sunt, în mod obligatoriu asociați comanditari, persoane fizice sau juridice (acestea din urmă nu sunt obligate la a desemna un reprezentant permanent, dacă statutul o permite).

Toți membrii trebuie declarați la Registrul Comerțului și Societăților.

5. Societatea anonimă, fără subscripție publică.

Capitalul social minim trebuie subscris și vărsat în întregime și trebuie să aibă o valoare de minim 37.000€.

Numărul minim de asociați trebuie să fie 7, fără ca legea să prevadă un număr maxim.

Asociații pot fi persoane fizice sau juridice franceze sau străine, nedobândind ei înșiși calitatea de comerciant.

Particularitatea este faptul că minorii, prin reprezentantul legal, pot participa în calitate de asociat la constituirea unei societăți comerciale anonime.

Acțiunile reprezentând aportul în numerar trebuie liberate la cel puțin valoarea lor nominală, restul putând fi liberate în maxim 5 ani.

Acțiunile reprezentând aportul în natură trebuie liberate imediat.

Statutul poate să prevadă valoarea nominală a acțiunii.

Capitalul social poate varia.

La această formă de societate comercială aporturile în industrie sunt interzise.

Pentru aporturile în natură trebuie, obligatoriu, numit un comisar ala porturilor, și valoarea acestora trebuie menționată în statut.

Societatea are o durată de viață limitată la 99 de ani și trebuie înmatriculată în Registrul Comerțului și Societăților. Asociații pot hotărî prelungirea duratei de viață a societății numai înainte de expirarea termenului de 99 de ani declarat la Registrul.

Societatea în comandită pe acțiuni este obligată să depună situația financiară anuală sau bilanța consolidată de plăți și venituri, la o lună după aprobarea lor de către Adunarea Generală, această ținându-se la cel mult 6 luni de la sfârșitul exercițiului social. Se poate solicita o amânare pentru depunerea acestor situații adresate Președintelui Tribunalului Comercial.

Societatea poate fi condusă prin două modalități:

a. prin intermediul sistemului clasic – consiliu de administrație;

b. prin intermediul sistemului dualist – directoratului exercită conducerea sub stricta observație a consiliului de supraveghere.

a. Consiliul de administrație este compus din 3 până la 18 membri administratori. În cazul unei fuziuni numărul poate ajunge la 24 pentru o perioadă de 3 ani de la data fuziunii. Fiecare administrator trebuie să aibă un număr de acțiuni stabilit de către statut. În cazul în care un administrator, la data numirii, nu are numărul de acțiuni prevăzut de statut, are la dispoziție trei luni pentru a complini lipsul, altfel i se va consemna demisia din oficiu. Primii administratori pot fi numiți prin statut pe o perioadă de 3 ani. O persoană juridică, administrator în consiliul de administrație trebuie să-și desemneze un reprezentant persoană fizică permanent.

b. Directoratul este compus din maxim 5 membri. În societățile care au un capital social inferior sumei de 150.000€ atribuțiile directoratului pot fi exercitate de către o singură persoană numită director general unic. Membrii directoratului sunt numiți de către consiliul de supraveghere, sunt numai persoane fizice acționari sau nu, unul dintre aceștia fiind numit director. Consiliul de supraveghere este compus din 3 până la 18 membri. În cazul unei fuziuni numărul poate ajunge la 24 pentru o perioadă de 3 ani de la data fuziunii. O persoană juridică, membră în consiliul de supraveghere trebuie să-și desemneze un reprezentant persoană fizică permanent. Primii membri ai consiliului de supraveghere sunt numiți prin statut și trebuie să dețină un număr de acțiuni. În cazul în care un membru, la data numirii, nu are numărul de acțiuni prevăzut de statut, are la dispoziție trei luni pentru a complini lipsul, altfel i se va consemna demisia din oficiu. Persoanele nu pot fi în același timp membri ai directoratului și ai consiliului de supraveghere. Dintre membrii consiliului vor fi desemnați un președinte și un vicepreședinte, obligatoriu persoane fizice.

6. Societatea anonimă, cu subscripție publică.

Particularitatea față de societatea anonimă fără subscripție publică este faptul că în situația de față capitalul social cerut de către legea franceză este de minim 225.000€, acesta neputând varia.

7. Societatea pe acțiuni simplificată.

Societatea se poate constitui din unul sau mai mulți asociați, fără a exista un maxim, persoane de naționalitate franceză sau străine, minorul putând participa prin reprezentantul legal în calitate de asociat la constituirea unei societăți. În cazul în care există un singur asociat acesta poartă denumirea de asociat unic.

Capitalul social minim este de 37.000€, trebuie subscris și vărsat integral și poate varia.

Această societate nu poate fi constituită prin subscripție publică.

Acțiunile reprezentând aportul în numerar trebuie liberate la cel puțin valoarea lor nominală, restul putând fi liberate în maxim 5 ani.

Acțiunile reprezentând aportul în natură trebuie liberate imediat.

Pentru aporturile în natură trebuie, obligatoriu, numit un comisar ala porturilor, și valoarea acestora trebuie menționată în statut.

Societatea are o durată de viață limitată la 99 de ani și trebuie înmatriculată în Registrul Comerțului și Societăților. Asociații pot hotărî prelungirea duratei de viață a societății numai înainte de expirarea termenului de 99 de ani declarat la Registru.

Societatea în comandită pe acțiuni este obligată să depună situația financiară anuală sau bilanța consolidată de plăți și venituri, la o lună după aprobarea lor de către Adunarea Generală, această ținându-se la cel mult 6 luni de la sfârșitul exercițiului social. Se poate solicita o amânare pentru depunerea acestor situații adresate Președintelui Tribunalului Comercial.

Președintele societății reprezintă interesele în raporturile cu terții, acesta fiind numit în condițiile prevăzute de statut. Nu există decât un președinte, ideea de co-președinte nefiind acceptată.

O persoană juridică poate fi numită președinte.

Pot fi numiți unul sau mai mulți directori generali sau directori generali delegați, desemnarea lor fiind facultativă.

Direcțiunea societății poate fi asigurată de un organ unic sau unul colegial, condițiile fiind prevăzute în statut.

De asemenea poate fi desemnat un organ de supraveghere a activității societății.

8. Societatea cu răspundere limitată.

Numărul minim de asociați poate fi minim 1 și maxim 100 de persoane.

Asociații pot fi persoane fizice sau juridice, franceze sau străine, fiecare răspunzând numai în limita aportului la capitalul social.

Minorul poate participa prin reprezentantul legal în calitate de asociat la constituirea unei societăți.

Capitalul social este divizat în părți sociale egale, valoarea minimă fiind de 300€.

Deși capitalul poate varia în statut trebuie să se prevadă o valoare care va rămâne fixă, declarată la Registrul Comerțului și Societăților.

Părțile sociale trebuie subscrise în totalitate de către asociați. Părțile sociale reprezentând aportul în numerar trebuie liberate la cel puțin 1/5 din valoarea lor. Liberarea valorii rămase se poate realiza în cel mult 5 ani de la înmatriculare la termene succesive. Aporturile în natură trebuie liberate imediat, în totalitate.

Desemnarea unui comisar pentru aporturi în natură nu este necesară dacă valoarea acestora nu depășește 7.500€, dacă aceasta este decizia unanimă a asociaților și dacă valoarea aporturilor în natură nu depășește jumătate din valoarea aporturilor în numerar. Condițiile trebuie îndeplinite cumulativ.

Societatea are o durată de viață limitată la 99 de ani și trebuie înmatriculată în Registrul Comerțului și Societăților. Asociații pot hotărî prelungirea duratei de viață a societății numai înainte de expirarea termenului de 99 de ani declarat la Registru.

Societatea este obligată să depună situația financiară anuală sau bilanța consolidată de plăți și venituri, la o lună după aprobarea lor de către Adunarea Generală, această ținându-se la cel mult 6 luni de la sfârșitul exercițiului social. Se poate solicita o amânare pentru depunerea acestor situații adresate Președintelui Tribunalului Comercial.

Secțiunea a III-a - Reglementarea în Marea Britanie

În ceea ce privește sistemul normativ britanic al societăților comerciale, sau mai bine spus al companiilor, problemele sunt mult mai simple.

În acest sens, companiile se împart în două categorii: publice și private, cu răspundere limitată sau nelimitată. Companiile publice sunt similare celor constituite prin subscripție publică din legislația românească iar cele private sunt acelea care nu apelează la subscripția publică pentru constituirea capitalului social.

Companiile pot fi formate de către una sau mai multe persoane, prin intermediul declarației de a forma o companie, „memorandum-ul”.

Numele companiilor sunt la libera alegere a asociaților, cu unele limitări: să nu se asemene cu denumirea unor autorități, Guvernul Majestații Sale, a administrației Scoției sau a Guvernului Irlandei

de Nord, cu o autoritate locală. De asemenea este interzisă folosirea denumirilor care ar aduce confuzie în legătură cu natura activității sau cu privire la forma juridică.

Legea britanică folosește sintagma „numele de afacere” pentru a indica firma comerciantului.

În momentul constituirii unei companii, persoanele care o fondează trebuie să decidă dacă răspunderea asociaților va limitată la numărul de părți pe care le au din companie.

De asemenea, actul constitutiv va conține capitalul social al companiei și diviziunea acestuia în părți de valori egale.

Fondatorii trebuie să decidă să ia o parte sau toate părțile din părțile sociale în momentul în care compania este înregistrată. Actul constitutiv trebuie să conțină numele deținătorilor părților sociale numărul pe care îl dețin. Aceștia se vor numi subscriitori.

Reglementarea britanică introduce noțiunea de „*capital autorizat*” care înseamnă valoarea pe care asociații au convenit prin actul constitutiv să o pună în comun.

Nu există nicio limitare maximă a valorii capitalului social. În ceea ce privește plafonul minim, acesta este instituit numai în cazul companiilor publice limitate, unde acesta trebuie să aibă o valoare de minim 50.000£.

Capitalul social poate fi modificat; pentru majorarea acestuia trebuie o hotărâre simplă a asociaților; micșorarea capitalului social se poate realiza printr-o hotărâre prin care se anulează părțile sociale care nu au fost luate de către nici un asociat. Casa Companiilor trebuie să primească această hotărâre în termen de o lună.

O altă noțiune care se regăsește în cazul legii britanice este cea de „*capital emis*” reprezentând valoarea părților sociale emisă către asociați, fiind, de fapt, valoarea nominală a părților sociale decât valoarea lor de fapt. Valoarea capitalului emis nu trebuie să o depășească pe cea a capitalului autorizat.

O companie nu este obligată să emită tot capitalul deodată. Totuși în cazul companiilor publice, acestea trebuie să aibă o valoare a capitalului emis de 50.000£ din care minim 25% din valoarea nominală a fiecărei părți sociale trebuie să fie „plătită” (vărsată) înainte de a începe comerțul (înainte de a dobândi certificatul de comerț). Compania își poate mări capitalul social emis prin crearea unor noi părți sociale dar numai până la concurența capitalului autorizat.

De regulă o companie nu poate reduce capitalul emis deoarece acesta este proprietatea asociaților. Totuși, acest lucru este posibil în următoarele situații de excepție:

- dacă o instanță confirmă o reducere de moment ca urmare a hotărârii companiei;
- dacă părțile sociale sunt cumpărate de către companie.

Atribuirea părților sociale reprezintă mijlocul prin care indivizii devin membri ai companiei, astfel subscriitorii memorandumului sunt de acord să preia părți sociale. O altă atribuire a părților sociale poate fi făcută de către directorii companiei numai cu acordul asociaților.

Părțile sociale nu trebuie plătite în momentul atribuirii lor putând fi achitate ulterior. În cazul companiilor publice, părțile sociale alocate trebuie plătite la cel puțin ¼ din valoarea lor nominală, de asemenea va trebui achitată și diferența dintre valoarea nominală și valoarea de fapt a părții sociale. Companiile pot atribui părți sociale bonus către membri dar care trebuie achitate integral. Companiile care au fonduri pot achita ele însele valorile neacoperite din părțile sociale.

Nu se pot acorda reduceri la atribuirea părților sociale, adică nu se pot atribui părți sociale la o valoare mai mică decât valoarea lor nominală.

Achitarea părților sociale se poate face în bunuri, servicii, *goodwill*⁶, know-how sau chiar părți sociale ale unei alte companii. Această ultimă modalitate are loc, de regulă în momentul în care o companie preia o altă companie.

În ceea ce privește companiile publice, dacă plata părților sociale atribuite se face prin alte metode decât „bani gheață”, celelalte modalități de achitare trebuie evaluate înainte de atribuirea părților sociale.

În general, părțile sociale pot achitate:

⁶ Conform unei opinii, prin goodwill se înțelege excedentul de valoare globală al societății comerciale în raport cu activele sale - Vasilescu, I., Romanu, I., *Dicționar de investiții*, București, Editura Lumina Lex, 2003, p. 144. De fapt goodwill-ul reprezintă diferența dintre valoarea contabilă a societății comerciale dată de către activele sale și valoarea ei în momentul în care este achiziționată sau fuzionează. Acest plus de valoare este dat de regulă de elementele corporale ale fondului de comerț: firma, emblema, vadul comercial, clientela, drepturile de autor, drepturile de proprietate industrială - Bodu, S., *O altă abordare a noțiunii de fond de comerț*, Revista de Drept comercial, nr. 4/2005, p. 46.

- în întregime prin „bani gheață”;
- parțial prin „bani gheață” și parțial prin alte modalități;
- prin alte modalități decât „bani gheață”.

Membrii companiilor au prioritate în a accept sau refuza achiziționarea unei noi emisiuni de părți sociale.

Dacă un membru refuză să plătească părțile sociale pe care și le-a însușit, compania poate folosi anumite „proceduri de confiscare”, dacă sunt permise de actul constitutiv. O parte socială confiscată poate fi vândută, retribuită sau pusă la dispoziția directorilor.

Dacă un membru nu poate plăti părțile sociale, acesta și compania pot conveni ca partea socială să fie predată companiei. Această formalitate are același efect ca și procedura de confiscare numai că se evită formalitățile. Compania poate accepta predarea părții sociale numai dacă ar fi putut apela la procedura de confiscare.

Capitalul plătit reprezintă capitalului emis care a fost plătit parțial sau integral de către asociați.

Capitalul neatribuit reprezintă acea parte a capitalului emis pentru care compania nu a cerut plata.

Capitalul rezervat reprezintă acea parte a capitalului social pe care compania a hotărât să nu o atribuie păstrând-o pentru situațiile de dificultate.

Valoarea bonus a părții sociale reprezintă diferența în plus dintre valoarea nominală a părții sociale și valoarea de vânzare a acesteia.

Părțile sociale sunt de mai multe categorii:

- **ordinare**, acelea care nu au în conținut drepturi preferențiale;
- **preferențiale**, care conțin dreptul de a fi plătite dividendele aferente lor cu prioritate față de alte părți sociale;
- **preferențiale cumulative**, care conțin dreptul ca, dacă într-un an dividendele nu pot fi plătite, acestea se vor plăti în anii următori;
- **care pot fi răscumpărate** de către companie la o dată fixă sau după o perioadă de timp, conform înțelegerii dintre companie și asociat; acestea nu pot fi singurele părți sociale ale unei companii.

Părțile sociale pot fi în diferite monede, totuși, companiile publice trebuie să aibă cel puțin 50.000£ în monedă națională, pe lângă alte monede pe care le-ar folosi.

Bibliografie

1. Cărpenaru, St. D., *Drept comercial român*, ed. a VII-a, București, Editura Universul Juridic, 2007.
2. Angheni, S., Volonciu, M., Stoica, C., *Drept comercial*, ed. a III-a, București, Editura All Beck, 2004.
3. Guyon, Y., *Droit des affaires*, Tome 1, 8me édition, Paris, Economica, 1994.
4. Bodu, S., *O altă abordare a noțiunii de fond de comerț*, Revista de Drept comercial, nr. 4/2005.
5. Vasilescu, I. Romanu, I., *Dicționar de investiții*, București, Editura Lumina Lex, 2003.